

16. 3. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Založení soudních rozhodnutí o úpravě manželských majetkových práv vydaných do 31.12.2013 do veřejného seznamu

Manželské majetkové právo je souhrnem toho, co manželům náleží, má majetkovou hodnotu a není vyloučeno z právních poměrů. Společné jmění je pak podrobena zákonnému režimu, smluvenému režimu, či režimu založenému soudním rozhodnutím. Tento článek se zabývá režimem úpravy manželského majetkového práva založeného soudním rozhodnutím do 31.12.2013 a od 1.1.2014 a jeho zápisem do veřejného seznamu, včetně důsledků tohoto zápisu do veřejného seznamu.

Zveřejnění soudních rozhodnutí o úpravě manželských majetkových práv ve veřejného seznamu

Od 1.1.2014 vede Notářská komora České republiky v elektronické podobě Seznam listin o manželském majetkovém režimu. Podle ustanovení § 721 zákona č. [89/2014](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen jako „NOZ“), se smlouva o manželském majetkovém režimu zapíše do veřejného seznamu, je - li to v ní ujednáno, jinak na žádost obou manželů, a to v rozsahu, v jakém se mění zákonný majetkový režim manželů. Zápis provádí bez zbytečného odkladu ten, kdo smlouvu sepsal, a není - li to možné, ten, kdo seznam vede. Uvedené ustanovení § 721 NOZ se však zabývá pouze smluveným režimem společného jmění.

Ustanovení § 724 NOZ upravuje zrušení nebo zúžení společného jmění soudem. V NOZ však již není žádné bližší určení, pokud jde o evidenci rozhodnutí o manželském majetkovém režimu ve veřejném seznamu, na rozdíl od smluvní modifikace majetkového režimu, podmínky, jejíž zveřejnění jsou upraveny ve výše uvedeném ustanovení § 721 NOZ.

Z hlediska zveřejňování rozhodnutí o manželském majetkovém režimu ve veřejném seznamu je tak zapotřebí obrátit se na další právní předpisy. V tomto ohledu navazuje na úpravu NOZ zákon č. [358/1992](#) Sb., notářský řád, ve znění novely č. [303/2013](#) Sb., účinný od 1.1.2014, který uvádí:

- v ustanovení § 35j odst. 1 písm. b), že v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu jsou mimo jiné evidována rozhodnutí soudu, kterými soud zrušil nebo obnovil společné jmění manželů nebo zúžil jeho stávající rozsah, přičemž tento veřejný seznam se skládá z rejstříku a sbírky listin,
- v ustanovení § 35k odst. 3, podle kterého provede notářská komora založení rozhodnutí soudu o manželském majetkovém režimu do sbírky listin a zápis příslušných údajů do rejstříku na

základě soudem zaslání stejnopisu rozhodnutí soudu o manželském majetkovém režimu v elektronické podobě, přičemž soud je povinen zasílat Notářské komoře stejnopis rozhodnutí bez odůvodnění,

- ustanovení § 35l odst. 3, podle kterého kterýkoli notář vydá každému na jeho žádost ze sbírky listin opis rozhodnutí soudu o změně manželského majetkového režimu a/nebo potvrzení o tom, že rozhodnutí soudu o změně manželského majetkového režimu není v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu zapsáno.

Jak je zřejmé z výše uvedeného, s účinností od 1.1.2014 jsou soudní rozhodnutí modifikující manželský majetkový režim zasílány automaticky Notářské komoře k jejich zveřejnění v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Souhlas manželů k založení rozhodnutí do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu se nevyžaduje.

V této souvislosti je však zapotřebí se zabývat otázkou, jaký režim mají soudní rozhodnutí modifikující manželský majetkový režim vydaná do 31.12.2013? Budou rovněž i tato soudní rozhodnutí automaticky zaslána soudem, který je vydal, Notářské komoře ČR k jejich zveřejnění, nebo bude zapotřebí iniciativy účastníků řízení? Budou mít i tato rozhodnutí stejné důsledky vůči třetím osobám, jako v případě rozhodnutí vydaných po 1.1.2014?

Zveřejnění soudních rozhodnutí modifikujících manželský majetkový režim vydaná do 31.12.2013 ve veřejném seznamu

Odpověď na tyto otázky by nám měl dát zákon č. [303/2013](#) Sb., kterým byla novelizována příslušná ustanovení notářského řádu. Uvedený zákon v bodu 4 přechodných a závěrečných ustanoveních hovoří o podmínkách zápisu modifikací manželského majetkového práva do veřejného seznamu, nicméně pouze o těch smluvních. Žádné výslovné řešení rovněž neposkytuje ani Předpis Notářské komory České republiky o Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Ustanovení § 23 uvedeného předpisu nese název „Listiny sepsané do 31.12.2013“, nicméně zabývá se pouze smlouvami o rozšíření nebo zúžení stanoveného rozsahu společného jmění manželů a smlouvy o vyhrazení vzniku společného jmění manželů ke dni zániku manželství uzavřené manžely nebo mužem a ženou, kteří v době uzavření smlouvy nebyli manželé a později manželství uzavřeli, vzniklé podle dosavadních právních předpisů (zákon č. [40/1964](#) Sb.). Založení takovýchto listin do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu provádí notář, u kterého je taková smlouva založena, a to na základě žádosti obou manželů.

Pokud tedy došlo k rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového práva před 1.1.2014, ani NOZ, ani Notářský řád či Předpis Notářské komory České republiky o Seznamu listin o manželském majetkovém režimu nám neposkytují řešení a nelze z nich ani dovodit, zda rozhodnutí soudu bude automaticky zasláno soudem Notářské komoře v elektronické podobě ke zveřejnění, či nikoli a zda zde tedy bude nutná iniciativa manželů.

K dopátrání se, zda rozhodnutí soudu bude automaticky zasláno soudem Notářské komoře v elektronické podobě ke zveřejnění, či zda bude nutná iniciativa manželů, bude zapotřebí použít výkladu příslušných ustanovení, zejména ustanovení § 35k odst. 3 Notářského řádu a ustanovení § 23 Předpis Notářské komory České republiky o Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Od 1.1.2014 soud zasílá soudní rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového režimu automaticky, přičemž zasílá stejnopisy takovýchto rozhodnutí v elektronické podobě. Ohledně rozhodnutí vydaných přede dnem 1.1. 2014 taková povinnost soudu stanovena nebyla. Smlouvy modifikující manželský majetkový režim uzavřené před 1.1.2014 se zakládají na základě žádosti obou manželů. Z uvedeného tak lze výkladem dojít k tomu, že pro realizaci založení rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového režimu vydaného před 1.1.2014 bude zapotřebí iniciativy manželů - účastníků řízení, kteří k soudu podali příslušný žalobní návrh na modifikaci svého manželského

majetkového režimu. Žádost bude zřejmě zapotřebí podat u příslušného soudu, neboť ten disponuje stejnopisem rozhodnutí v elektronické podobě. Dotčeným manželům tak nezbude, než kontaktovat soud, který předmětné rozhodnutí vydal, a požádat jej o zaslání rozhodnutí v elektronické podobě Notářské komoře k jejímu zveřejnění.

Otázkou je, zda takto manželé budou moci požádat i notáře o zaslání rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového režimu notářské komoře, když tito zasílají Notářské komoře smluvní modifikaci manželského majetkového práva, pokud mu přinesou písemné vyhotovení rozhodnutí s vyznačenou doložkou právní moci? Vzhledem však k tomu, že jak Notářský řád, tak Předpis Notářské komory České republiky o Seznamu listin o manželském majetkovém režimu hovoří pouze o tom, že stejnopisy soudních rozhodnutí v elektronické podobě zasílají soudy, které příslušné rozhodnutí vydaly, a nestanovují žádnou povinnost notářům, aby taktéž případně zasílali Notářské komoře soudní rozhodnutí, nezbude dotčeným manželům, než se obracet na příslušný soud, eventuálně se s rozhodnutím v elektronické formě zkusit na notáře obrátit přímo.

Důsledky soudních rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového práva vůči třetím osobám

Pokud jde o otázku důsledků soudních rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového práva, podle předchozí právní úpravy účinné do 31.12.2013, výhoda soudního rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového práva oproti smluvnímu zúžení spočívala v tom, že bylo vůči třetím osobám účinné, i když o existenci takového rozhodnutí předem nevěděly[1], na rozdíl od úpravy smluvní, i když se objevila i judikatura, která obě modifikace manželského majetkového práva stavěla na roveň[2]. S účinností nové právní úpravy se lze však zamyslet nad tím, jaké jsou účinky takového zápisu?

Ustanovení § 351 Notářského řádu uvádí, že jsou - li smlouva o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o manželském majetkovém režimu zapsány v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu, manželé se jich mohou dovolat vůči třetím osobám, i když tyto s jejich obsahem nebyly seznámeny. Ustanovení § 351 Notářského řádu hovoří výslovně i o rozhodnutí soudu o manželském majetkovém režimu. Přejícná ustanovení však již neřeší, zda nadále trvá výhoda soudního rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového práva oproti smluvnímu zúžení vydaného před 1.1.2014 spočívající v tom, že bylo vůči třetím osobám účinné, i když o existenci takového rozhodnutí předem nevěděly. Ustanovení § 351 Notářského řádu ve znění účinném od 1.1.2014 stanovuje, že účinky vůči třetím osobám bude mít soudní rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového režimu až svým zveřejněním ve veřejném seznamu.

Co však soudní rozhodnutí vydaná před 1.1.2014? Zákon 303/2013 Sb. novelizoval vedle Notářského řádu rovněž zákon č. [120/2001](#) Sb., exekuční řád (dále jen jako „Exekuční řád“), když s účinností od 1.1.2014 novelizoval § 42 Exekučního řádu tak, že za majetek patřící do společného jmění povinného a jeho manžela se pro účely exekuce považuje také majetek, který netvoří součást společného jmění manželů jen proto, že bylo rozhodnutím soudu zrušeno společné jmění manželů nebo zúžen jeho stávající rozsah nebo že byl smlouvou zúžen rozsah společného jmění manželů, že byl ujednán režim oddělených jmění nebo že byl smlouvou vyhrazen vznik společného jmění ke dni zániku manželství. Ustanovení § 42 Exekučního řádu tedy mluví i výslovně o majetku, na rozdíl od předchozí právní úpravy, který netvoří součást společného jmění manželů jen proto, že rozhodnutím soudu byl zúžen jeho stávající rozsah.

Podle ustanovení § 351 Notářského řádu a § 42 Exekučního řádu lze uzavřít, že aby soudní rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového režimu bylo účinné vůči třetím osobám, musí být zveřejněno ve veřejném seznamu - Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Automaticky jsou zakládána do veřejného seznamu všechna rozhodnutí o modifikaci manželského majetkového režimu

vydaná po 1.1.2014, nikoli však rozhodnutí vydaná před 1.1.2014. U nich není stanoveno, aby je soud automaticky zasílal Notářské komoře k založení, a je tedy zapotřebí iniciativy samotných manželů - účastníků řízení. Není u nich rovněž stanoveno, zda jim setrvávají účinky jako za právní úpravy předchozí. Při výkonu rozhodnutí či exekuci dle předchozí právní úpravy účinné do 31.12.2013 se nepřihlíželo jen ke smlouvě, kterou byl zúžen (či jinak upraven) zákonem stanovený rozsah společného jmění o majetek, který patřil do společného jmění v době vzniku vymáhané pohledávky. Od 1.1.2014 je však tomu jinak. Při výkonu rozhodnutí či exekuci se nyní nepřihlíží i k soudnímu rozhodnutí, kterým byl zúžen zákonem stanovený rozsah společného jmění o majetek, který patřil do společného jmění v době vzniku vymáhané pohledávky, pokud nedošlo k jeho zveřejnění v Seznamu listin o manželském majetkovém režimu. Na povinné osobě poté je, aby prokázala, že konkrétní majetek nemůže být v rámci výkonu rozhodnutí či exekuci postížen, přičemž zápis ve veřejném seznamu toto může značně zjednodušit.

Závěrem

Pokud manželé před 1.1.2014 soudním rozhodnutím modifikovali zákonný rozsah svého společného jmění, pak s ohledem na výše uvedené lze doporučit, aby manželé požadovali zápis (sami či lépe prostřednictvím soudu) takového soudního rozhodnutí do Seznamu listin o manželském majetkovém právu. V důsledku toho budou mít manželé možnost dovolat se od okamžiku zveřejnění obsahu takového rozhodnutí vůči třetím osobám, i když tyto osoby nebyly s obsahem obeznámeny, což bude zejména zjednodušujícím prvkem v rámci výkonu soudního rozhodnutí či exekučního řízení k prokázání, že určitý majetek do společného jmění v době vzniku vymáhané pohledávky nenáležel a měl by být z výkonu rozhodnutí či exekuce vyloučen.

JUDr. Ervín Perthen,
advokát

Mgr. Helena Kuberová,
advokát

[PPS advokáti s.r.o.](#)

Velké náměstí 135/19

500 02 Hradec Králové

Tel.: +420 495 512 831-2

Fax: +420 495 512 838

e-mail: pps@ppsadvokati.cz

Právní předpisy:

zákon č. [89/2014](#) Sb., občanský zákoník;

zákon č. [358/1992](#) Sb., notářský řád;

zákon č. [120/2001](#) Sb., exekuční řád

Prameny:

Předpis Notářské komory České republiky o Seznamu listin o manželském majetkovém režimu

[1] K tomu např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 20 Cdo 736/2012, ze dne 20.3.2013 a usnesení Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 20 Cdo 2909/2009, ze dne 15.7.2010

[2] K tomu např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 21 Cdo 3580/2013, ze dne 8.4.2014, rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 20 Cdo 1389/2003, ze dne 28.7.2004 a rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 20 Cdo 432/2010, ze dne 17.2.2010

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)